

**MERKNADSSKJEMA - FORSLAGSSTILLERS KOMMENTARER TIL MERKNADER OG UTTALELSER -
PLANOPPSTART OG PLANPROGRAM**

Plannavn	Bergenhuis Gnr 165 Bnr 555 m.fl. Dikkedokken
Arealplan-ID	
Saksnummer	2013333746/4 sthu
Utarbeidet av	Lie Øyen arkitekter
Datert/Revidert	8.5.2014/6.6.2014

Avsender	Hovedpunkt i merknad / uttalelse	Forslagsstillers kommentar
	Innledningsvis må vi påpeke at mange av innspillene blander begrepene om hva planprogram, konsekvensutredning (KU) og planbeskrivelse. De fleste temaer som er kommet opp som merknader vil drøftes i planbeskrivelsen og i en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), selv om de ikke får en egen KU.	
Generelle kommentarer vedrørende <u>planoppstart</u> :	<p>Generelt er det en del punkter i merknader fra naboer som er gjentakende. Disse listes opp her og kommenteres. Vi henviser til disse svarene i kommentarene under.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samarbeid: Man ønsker koordinering mellom Dikkedokken og Berstادتomtens planarbeid. 2. Høyden på hus: Høyere hus enn de som er der i dag fører til tap av utsikt og kveldssol og vil gjøre at man føler seg stengt inne. 3. Tilgang til sjøen: Tilgang til sjøen må bedres, og nybygg bør ligge en del meter fra sjøen 4. Trafikk: Trafikkbelastning og parkering må gjøres rede for. 5. Program: Bolig og næring er ikke tilstrekkelig program, kultur og mindre maritime formål bør inngå i et bomiljø som mange setter stor pris på. 6. Kulturminner: Forhold til eksisterende bevaringsverdige trehusbebyggelse må utredes. 7. Informasjonsmøte: Kommentarer dreier seg stort sett rundt på fremlagt materiale, og spørsmål rundt hvorfor man ikke ble invitert. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det vil være en koordinering i form av-mellom de to forslagsstillerne, og kommunen vil arbeide med de to planene parallelt. 2. Høyde på bygg og effekt av disse vil fremgå av planforslag og tilliggende sol- og utsiktsstudier i planbeskrivelsen og 3-D-visualisering. Følger for eksisterende bevaringsverdige trehusbebyggelse vil konsekvensutredes,- se planprogram. 3. Planen vil sikre allmenhetens tilgang til sjø og sjøfront, og man vil legge til rette for å lage en strandpromenade langs kaia. Tilgang til sjøen vil bli bedret, og målet er å åpne store deler av sjøfronten for alle. 4. Trafikkløsning må dimensjoneres for eksisterende og ny trafikk. Vei må innpasses mellom ny og eksisterende bebyggelse og kulturminner. Man vil vurdere kapasitet og lage trafikksystem som skiller kjørende og gående og gir bedre trafikkavvikling. Dette redegjøres for som del av planbeskrivelsen.

			<p>5. Man viser til sentrumsplanen, og fremtiden for Nordnes vest: Plan fra 1948 erstattes av oppdatert plan, revidert 10.12.01; Pkt 7: «Formål i ny bebyggelse kan inneha en vesentlig del næring og bolig, samtidig som den bør støtte opp under området som et område for kultur, media og samtidskunst». Det er altså ikke kun bolig og næring som er formål, men også kulturformål tilpasset en eller flere institusjoner eller virksomheter som kan og vil etablere seg her.</p> <p>6. Trehus er en del av kulturmiljøet som blir konsekvensutredet. I tillegg vil industrimiljø, festningen og maritime kulturminner drøftes særskilt. Se også merknadsskjema: planprogram</p> <p>7. Informasjonsmøtet er et frivillig tillegg til lovpålagt varslings, som ble avholdt ut fra forslagsstillers ønske om å informere underveis i prosessen, og gi grunnlag for innspill tidlig i prosessen. Vi inviterte tilgrensende eiendommer til utbyggingsområdet (ikke planområdet) samt velforeningene. Dette var for å få plass i bydelshuset og prioritere de mest berørte, med tanke på at <u>velforeningene ville representere områdets beboere</u>. All informasjon og hele planprosessen vil være åpen for alle. Det var mange fremmøtte ut over de inviterte, og alle fikk anledning til å delta på møtet. I etterkant av møtet er det sendt ut 270 varslingsbrev til naboer og høringsinstanser.</p>
	<p>Generelle kommentarer vedrørende <u>planprogram</u>:</p>	<p>a) Det må legges frem et revidert planprogram som omfatter både Dikkedokken og Berstads eiendommer samlet.</p> <p>b) Effekt av høye hus bør konsekvensutredes, det samme bør program, volum og arkitektonisk kvalitet.</p> <p>c) Trafikkbelastning og støy ved utvidet vei bør konsekvensutredes.</p>	<p>- Delvis tatt til følge.</p> <p>a) Det er gjort fremstøt om en samlet plan for Dikkedokken og Berstad, men på grunn av forskjellig eierskap og fremdrift, og norm for detaljregulering, er det vanskelig gjennomførbart å lage en felles plan. Imidlertid vil de to planene utvikles samtidig, og både fra forslagstillere og kommunens side vil de påvirke hverandre. Man vil ha en del felles målsetninger for begge planområdene, og se dem i sammenheng</p> <p>b) Ut fra oppstartsmøtet med kommunen og Hordaland fylkeskommune er det konkludert med at det skal utarbeides konsekvensutredning (KU) for temaet kulturminner. KU skal utarbeides der planer får «vesentlig virkninger for miljø og samfunn». I dette tilfelle har man vurdert at kulturminner i området (både i sjø, dokkanlegg og bevaringsverdig trehusmiljø) er av en sånn karakter at dette bør lages. Effekt av høye hus når det gjelder påvirkning på trehusmiljøet, vil være en del av denne KU'en. Volum og arkitektonisk kvalitet blir utredet i planbeskrivelsen for øvrig.</p> <p>c) En oppgradering av vei som følge av ny bebyggelse, og</p>

			<p>hvordan denne skal utføres, vil være en viktig del av planarbeidet, men er ikke et så stort tiltak at det har vesentlig virkning for miljø og samfunn. Dermed er det kulturminneaspektet av utvidet vei som vil vurderes, ikke trafikkspørsmålet separat som egen KU. Støy og trafikkbetasting vil imidlertid utredes i planbeskrivelsen og ROS-analyse, som også er en del av konsekvensutredningen.</p>
For private:			
1	<p>Norwegian Preserving Co. AS ved advokat Bernt Jacob Pettersen, advokatfirmaet Thommessen Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	<p>I brev av 24.2. bemerker man: -Stiller spørsmål ved eierskapet til sjøgrunn nordvestover mot USF-Verftets kai, om dette er avklart, og om dokumentasjon på dette. -Mener at kjørevei/rampe på Dikkedokkens eiendom må opprettholdes med minst nåværende kapasitet -Bygging i sjø i hopen mellom eiendommene bør ikke forekomme -Ønsker at byggehøyder tilpasses eksisterende bebyggelse slik at lys og utsikt opprettholdes. brev av 24.3. bemerker: -Eiendomsrett til sjøgrunn i «hop nr. 2» virker uklar. Det bør avklares hvordan og for hvem og området kan utnyttes. -Eiendomsgrenser i sjø følger normalt midtlinjepriippet -Det er krevende trafikale forhold med en allerede sterkt belastet adkomstvei,- man ønsker å holdes orientert om veiplanene -Man ønsker å involveres i planer om utfylling/bygging i sjø -Man ønsker å involveres i planer om strandpromenade -Kulturformål, konserter og støy fra disse må hensyntas ved en eventuell etablering av boliger -Tidvis stor publikumstilstrømming må også ivaretas -En ny reguleringsplan må støtte opp under USFs kulturaktivitet.</p>	<p>- Delvis tatt til følge. Brevet er 24.2 besvart, etter anmodning. -Eiendomsgrenser er vist slik det fremgår av offentlig kartverk og avtaler om arealbruk slik det fremgår i arkivmaterialet. Vannhoper påført gårds- og bruksnummer tilhørende Dikkedokken AS, er medtatt i planområdet. Vi har oversendt kart fra 1942, og prøver å finne flere eldre kart. Dersom det er uenighet om grenser, må det avholdes en kartforretning. -Vi ber om dokumenter på rettigheter til bruk av vei dersom slike foreligger. -En eventuell utbygging i sjø foran Dikkedokken vil ikke forhindre adkomst til innerste del av hopen mellom eiendommene. Eventuelt kan det gjøres en justering på planområdets avgrensning i området definert som sjøområde. Midtlinjepriippet gjelder vel stort sett når ikke andre eiendomsgrenser foreligger og gjerne i internasjonale farvann. -Trafikkmessige forhold blir en del av planprosessen -For utfyllinger og utbygging i sjø -Det vil være naturlig å involvere tilliggende naboeiendommer i strandpromenade -Støybarrierer fra konserter må ivaretas innenfor USFs egne omsluttende veggflater -Det er ønskelig med en del kulturprogram -Ny trafikkløsning vil forsøke å skille kjørende og gående for å oppnå bedre trafikksikkerhet -Det er et ønske om løpende og generell informasjonsflyt i planprosessen.</p>
2	<p>Berstad eiendom as ved Rambøll Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	<p>J. Berstad eiendom er i ferd med å sette i gang planarbeid på sin eiendom, og har hatt oppstartsmøte med kommunen. -Verftsgaten inngår i begge planer for at oppgradering sikres. Berstad ønsker at det er eksisterende kapasitet som legges til grunn for veidimensjonering slik at det ikke blir behov for veiutvidelse. Carte Banches virksomhet kan vanskelig kombineres med en utvidet vei. Planer for vei eller merknader fra trafikketaten bes videresendt Berstad. -Nybygg plassert i grense mot 165/581 bør tilpasses Berstads</p>	<p>- Delvis tatt til følge. En koordinering av planarbeidet er opplagt både fornuftig og nødvendig, i forhold til de nevnte punkter. -Adkomstforholdene skal utredes som en del av planarbeidet. -I løpet av planprosessen vil Berstad orienteres om Dikkedokkens planer, masseoppbygging og planlagt bygningsform i grensen mot deres bygg og eiendom.</p>

		<p>bebyggelse og de ber om å involveres i formspørsmål rundt dette.</p> <p>-Fagetaten ønsker at de to planene koordineres, dette kan tenkes i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> -siktlinjer og høyder mot naboer -sjøpromenade -veiløsning -prosess (foreslår møte i vår) 	-Vi viser til merknad om gjensidig orientering og er positive til et møte i løpet av våren der de nevnte punkter diskuteres.
3	<p>Unn Hatteland Verftsgaten 25a Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	Som pkt. 1, 2, 3, 4, 5 og 6 over.	- Delvis tatt til følge. Som pkt. 1, 2, 3, 4, 5 og 6 over.
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a), b) og c) over
4	<p>Berit Gimnes Kaurel og Håkon Petter Kaurel Strangehagen 28 Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	Som pkt. 1, 2, 3, 4, 5 og 6 over.	- Delvis tatt til følge. Som pkt. 1, 2, 3, 4, 5, 6 over.
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a), b) og c) over
5	<p>Egil Røed Strangesmauet 2 Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	Som pkt. 1, 2, 3 og 6 over.	- Delvis tatt til følge. Som pkt. 1, 2, 3 og 6 over.
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a) og b) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a) og b) over

6	Ann Karin Jetmundsen Galgebakken 1 Kommentarer vedrørende planoppstart	Som pkt. 1, 2, 3 og 4 over. -Det ønskes at det settes krav til forhåndsundersøkelser av eksisterende bebyggelse som dokumentasjon for eventuelle skader ved bygging.	- Delvis tatt til følge. Som pkt. 1, 2, 3 og 4 over. -Det innntas i reguleringsbestemmelsene at det ved rammesøknad skal fremlegges en geoteknisk rapport.
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a), b) og c) over
7	Oda Elisabeth Wiese Tvedt St Hans stredet 2b Kommentarer vedrørende planoppstart	Som pkt. 1, 2, 3 og 4 over. -Man er urolig for boersammensetting, at det kun blir turister og studenter som vil bo i området	- Delvis tatt til følge. Som pkt. 1, 2, 3 og 4 over. -Det blir lagt opp til varierte leilighetstørrelser for blandet beboersammensetting.
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a), b) og c) over
8	Anne Helene Søyseth Nedre Strøgehagen 8 Kommentarer vedrørende planoppstart	Som pkt. 1, 2, 3, 4 over.	- Delvis tatt til følge. Som pkt. 1, 2, 3, 4 over.
		Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a), b) og c) over
9	Odd Skudal Strøgeplassen 12 Kommentarer vedrørende planoppstart	-Nøstegaten frem mot verftet er en flaskehals, og veien bør utbedres. En god løsning ville vært å legge trafikk på sjøsiden av nybygg. -Som pkt. 2	- Delvis tatt til følge. -Trafikk og adkomst vil bli vurdert i planarbeidet. -Som pkt. 2
10	Elin Vedeler og Alf Terje Larsen Verftsbakken 3 Kommentarer vedrørende planoppstart	Som pkt. 4, 6 og 7 -Dagens vei fungerer godt og bør ikke endres, i hvert fall ikke utvides inn i småhusbebyggelsen, da heller legges på sjøsiden -Planer og utbygginger er en belastning for nærmiljøet som må hensyntas.	- Delvis tatt til følge. Som pkt. 4, 6 og 7 -Trafikk og adkomst vil bli vurdert i planarbeidet. -Reguleringsplaner skal hensynta alle sider for å oppnå en god byutvikling, slik at området kan utvikles og får en permanent og varig karakter

	Kommentarer vedrørende planprogram	-En så stor plan bør konsekvensutredes og bør dreie seg om hele strøket. -Den bør også ta med seg hvilke følger anleggsperioden har for naboene.	- Delvis tatt til følge. -Det er bestemt at det skal lages en KU for kulturminnene i området. En KU vil ta for seg konsekvenser for området omkring. -Ulemper i anleggsperioden er ikke del av en KU, men vil medtas i planbeskrivelsens ROS-analyse.
11	Elin Foseid og David Lovret Verftsgaten 17b Kommentarer vedrørende planoppstart	-Som pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7 over. -Kulturmiljøet tilsier at man bør ha en konsekvensutredning. -Begge reguleringer gir store skyggekonsekvenser. Forslagsstiller viser til skyggeanalyser, men de finnes ikke og dette viser at forslagsstiller har gjort en sniklansering og snikregulering der ulemper er hemmeligholdt. -Fotgjengeraspektet må vektlegges i trafikkbildet, og Verftssvingen er godt løst slik den er i dag. -Verftet bør vernes	- Delvis tatt til følge. Som pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7 over. -Planprosessen har vært i tråd med gjeldende offentlighetsregler. Det samme var anmodning om at KU ble erstattet av et kapittel forbeholdt temaet i planprogrammet. -Soldiagrammer/skyggeanalyser ikke laget, men vil bli utarbeidet som del av planbeskrivelsen. -Verftssvingen har i dag ikke bredde for fotgjengere -Merknaden har en del anførsler som virker lite relevant, og vi påpeker at Bergen kommunes retningslinjer for planarbeid vil bli fulgt gjennom hele prosessen.
	Kommentarer vedrørende planprogram	-Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. -Som pkt. a), b) og c) over
12	Bjørn Erik Fossdal Strangeplassen 6 Kommentarer vedrørende planoppstart	-Som pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 over. -Kulturmiljøet er et stort turistpotensiale som kan forringes av en utbygging. -Mulighet for kulturformål bør også konsekvensutredes, -Kanskje kan ekserserser-huset flyttes til Bjørgeboden slik at hopen mellom disse kan gjenåpnes.	- Delvis tatt til følge. Som pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 over. -Sentrumsutvikling med en andel kulturformål er i henhold til sentrumsplan for Bergen -Bjørgeboden og største del av området mellom denne og Dikkedokken er utenfor planområdet og er eiet av Berstad eiendom og ikke denne forslagsstilleren.
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a), b) og c) over
13	Claus Lønne Strangehagen 30 Kommentarer vedrørende planoppstart	-Som pkt 1, 2, 3,4 over. -Trafikken er i dag uoversiktlig, veien er svingete og barn er utsatt, økende trafikk vil forverre denne situasjonen og gi mer støy.	- Delvis tatt til følge. -Som pkt. 1, 2, 3, 4 over. -Trafikk blir behandlet i planprogrammet.

	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a), b) og c) over
14	Elisabeth Alfheim og Khalil Talib Verftssmauet 2 5011 Bergen Kommentarer vedrørende planoppstart	-Det historiske trehusmiljøet og det gode bomiljøet må hensyntas. -Ekstrem høyde går ut over bomiljøet -En veiutvidelse vil føre til økt trafikk og støy -Av disse grunner bør utnyttelsesgraden nedskaleres til et nivå som ikke krever veiutvidelse	- Delvis tatt til følge. -Hensyn til trehusmiljøet skal drøftes gjennom konsekvensutredning. -Høyde, trafikk, støy og utnyttelse er naturlige deler av planprosessen.
15	Mariann Fauske Olsen Nøstegaten 109 Kommentarer vedrørende planoppstart	-Utbyggingen vil føre til økt trafikk og støy og mindre utsikt. -Veien er belastet og tåler neppe mer trafikk. -Planmyndighetene bør ikke dispensere fra bestemmelsene til å bygge for høyt. -Konsekvenser for bomiljøet bør utredes i KU. - Nabo er bekymret for egen utsikt og solforhold	- Delvis tatt til følge. Som over pkt. 2,4 og 6. Høyder vil ikke overgå rammer i overordnede planer. Naboen er for langt unna utbyggingsområdet til at nybygg kan ha noen direkte påvirkning på siktlinjer
	Kommentarer vedrørende planprogram	-Utbyggingen bør konsekvensutredes. -Man bør vurdere konsekvenser for bomiljøet -Man bør vurdere om veien tåler mer trafikk en det er der i dag	- Delvis tatt til følge. Det blir konsekvensutredning vedrørende kulturminner, dette er til dels vedrørende bomiljøet Adkomst og trafikkforhold inngår som en del av planarbeidet.
16	Kirsten Bøye Sætre For sameiet Strangehagen 20- 22 Kommentarer vedrørende planoppstart	Kun merknad vedrørende planprogram	
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. b) og c) over -Konsekvenser for kulturhistoriske verdier og dokken, må konsekvensutredes -Konsekvenser for eiendomsverdien for eksisterende bebyggelse må konsekvensutredes	- Delvis tatt til følge. -Som pkt. b) og c) over -Kulturhistoriske kvaliteter vil få KU -Eiendomsverdien vil ikke få en egen KU, da dette ikke faller inn under «vesentlig virkninger for miljø og samfunn».
17	Nils Øverås Verftsgaten 21a Kommentarer vedrørende planoppstart	-Trafikken er allerede en belastning. -Et prosjekt som stenger inne trehusbebyggelsen slik at den mister lys og utsikt bør ikke tillates. -Kommunen bør kjøpe Kjødetomtten og Berstادتomtten slik at de kan åpnes for offentligheten.	- Delvis tatt til følge. Som pkt. 2 og 3 over. Offentlige myndigheter er løpende orientert om planene, dersom de skulle ønske å kjøpe mer kommunal grunn. Offentlig tilgjengelig sjøfront kan sikres også ved privat eierskap.

18	Jan Jensen og Hildegunn Kvåle Verftsgaten 15a Kommentarer vedrørende planoppstart	-Området kan bli et nytt tyngdepunkt for kultur og samtidskunst, med omdanning av industribygg til kulturformål, dette bør inn i planen sammen med en vesentlig del bolig og næring -Tomten må utvikles i sammenheng med trehusbebyggelsen og med bebyggelsen på USF. -Nøstegaten bør bli en trygg og vakker byggate -Kaiarealene må bli tilgjengelige -Verneverdige bygg på plankart 2 skal tilpasses det historiske miljøet -Ved nybygg skal moderne arkitektur av høy kvalitet utformes i samsvar med omgivelsene og vise sin tid og berike dette gode bomiljøet.	- Delvis tatt til følge. Som over. -Dette er formuleringer som fremgår av sentrumsplanen, og som legges til grunn for planarbeidet. -Tanken om Nøstegaten som en attraktiv byggate i tillegg til kaifonten, er fin og vil bli med videre i prosjektet. -Forholdene i denne merknaden anser også planforfatterne som viktige i arbeidet videre
	Kommentarer vedrørende planprogram	En konsekvensutredning bør være total, og omfatte kulturminner, bevaring av området, lysforhold og trafikkbelastning	-- Delvis tatt til følge. Kulturminner vil drøftes som KU, for øvrig tas temaene opp i planbeskrivelsen. Som pkt. a), b) og c) over
19	Arild Marøy Hansen og Inger Margrethe Folgerø Verftsgaten 13 a 5011 Bergen Kommentarer vedrørende planoppstart	Kun merknad vedrørende planprogram	
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a), b) og c) over	- Delvis tatt til følge. • Som pkt. a), b) og c) over
20	Einar Kristian Aakre Nedre Strøgehagen 3 Kommentarer vedrørende planoppstart	Er i utgangspunktet positiv til en fornying og revitalisering, men kommenterer; -Informasjon på nett og møte var ufullstendig, bl. a. ift.høyder og hvor man måler fra -Uheldig at kun tilgrensende eiendommer var invitert -Som pkt. 1 og 2, med vekt på at området trenger sol og lys. -Dagens gode bomiljø ønsket opprettholdt	-Delvis tatt til følge. -Informasjonsmøtet la frem de to overordnede planene til Bergen kommune som gjelder i dag, for å vise hvilke rammer som allerede er lagt på et overordnet nivå, og for å få innspill på et tidlig stadium. -Høyder, utsyn og skyggevirksomheter vil bli vurdert som en del av planarbeidet. Se pkt. 1 og 2 og 7over.
	Kommentarer vedrørende planprogram	-Som pkt. a), b) og c) over -I tillegg til byggenes høyde, bør volum og program inngå i KU.	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a), b) og c) over

21	Åsne Jul-Larsen Verftsgaten 23 5011 Bergen Kommentarer vedrørende planoppstart	-Er positiv til en utbygging som gir et godt bomiljø og tilgjengelig sjøfront -En utvidelse av veien mellom Nøstegaten 119 og Verftsgaten 23, 25 og 27 vil medføre riving av hus med tilhørende konflikt. Vei bør derfor konsekvensutredes, og utnyttelse tilpasses dagens vei. Som pkt. 1.	-Delvis tatt til følge. Veien og bredde på denne vil bli utredet, selv om det ikke skjer i en KU. Det er riktig at dette er en av planarbeidets største utfordringer. Som pkt. 1 over.
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a) og c) over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a) og c) over
22	Bjørn Torske og Mette Brundtland Galgebakken 1 Kommentarer vedrørende planoppstart	Som pkt 1, 2 og 4	-Delvis tatt til følge. Som pkt. 1, 2 og 4 over.
	Kommentarer vedrørende planprogram	Som pkt. a) og b)over	- Delvis tatt til følge. Som pkt. a) og b) over
For høringsinstanser:			
23	Statens vegvesen Kommentarer vedrørende planoppstart	Forutsetter at det blir utarbeidet trafikkanalyser som tar for seg -økt trafikk og konsekvenser for trafikkavvikling og -trafikksikkerhet for myke trafikanter. -Avvik fra vegnormalen bør unngås, eventuelle avvik må fremgå tydelig og begrunnes	- Tatt til følge. Det medtas trafikkanalyse som del av planbeskrivelsen.
24	Bergen brannvesen Kommentarer vedrørende planoppstart	Forutsetter at bygg plasseres iht. krav om redning og slokking iht. TEK og VTEK §11.17. -Tilkost skal være god nok -Slokkevann skal være tilgjengelig -Sprinkling må ha tilstrekkelig vannforsyning	- Tatt til følge. Det skal prosjekteres i tråd med forskrifter.
25	Bergen og omland havnevesen Kommentarer vedrørende planoppstart	Har ikke konkrete merknader da det ikke er vist konkrete tiltak i sjø, men minner om at: -Eventuell fyllingslinje under vann ikke kan skrå utover slik at den kommer i konflikt med fremkommelighetshensyn. -Tiltak i sjø krever søknad til BOH, dette bør medtas i reguleringsbestemmelsene.	- Tatt til følge. Eventuelle fyllinger vil ta hensyn til merknader. Krav om tillatelse medtas i reguleringsbestemmelsene.
26	BKK nett Kommentarer vedrørende planoppstart	-BKK Nett har stasjon, kabler og anlegg innenfor planområdet. Disse må tas hensyn til. -Det vil bli behov for en ny nettstasjon. Denne bør helst inn i arealplanen, alternativt sikres som formål i bestemmelsene, sammen med forskriftskrav som adkomst mm.	-Tatt til følge. Ny nettstasjon vil enten tegnes inn i reguleringskart eller medtas i bestemmelsene.

27	BKK varme as Kommentarer vedrørende planoppstart	-Det er tilknytningsplikt til fjernvarme, og dette vil dekke varmebehovet for ny bebyggelse. -Tilknytningsplikten må medtas som egen bestemmelse. -BKK Varme ønsker tidlig dialog for gode løsninger.	-Tatt til følge. Bestemmelse som foreslått, medtas: «Innenfor planområdet skal alle nye bygg, anlegg og hovedombygginger tilknyttes fjernvarme».
28	Kommunalt råd for funksjonshemmede Kommentarer vedrørende planoppstart	-Område, tilkomst og bygg må ha universell utforming iht. TEK 10. -Handikapparkering må etableres etter samme lovverk.	-Tatt til følge. Område, tilkomst, bygg og parkering vil få tilgjengelig/universell utforming i tråd med gjeldende lovverk og TEK 10.
29	Norges handicapforbund Bergen Kommentarer vedrørende planoppstart	-NHF Bergen vil påpeke at universell utforming bidrar til et samfunn med plass for alle, og sender ved temahefte «Tilgjengelige bygg og uteområder» og NHF	-Tatt til følge. Planen vil tilstrebe et mål om et samfunn med plass for alle, og vil gå gjennom anbefalte hefter.
30	Stiftelsen Bergen sjøfartsmuseum Kommentarer vedrørende planoppstart	-Museet kjenner til kulturminner som kan bli berørt av tiltak, og mener at det dessuten kan ligge kulturminner utover det som er registrert innenfor planområdet. -Museet kommer til å kreve undersøkelse om skipsfunn eller andre marine/maritime kulturminner når saken kommer ut på høring, og dette vil belastes tiltakshaver.	-Tatt til følge. Dersom det gjøres tiltak i sjø vil det gjøres undersøkelser iht. gjeldende lovverk. Kulturminner i sjø vil omfattes av konsekvensutredningen.
31	Barn og unges representant Bystyrets kontor Kommentarer vedrørende planoppstart	-Planen må kartlegge barn og unges interesser iht.Kpa del 1, pkt. 7 og 9 -Kulturminner har særlig verdi for kommende generasjoner -Områder som i dag benyttes til lek må erstattes -Det vises til Kpas bestemmelser 7, 9 og 10 om uteoppholdsareal og utbyggingsrekkefølge	-Tatt til følge. Det er i dag ikke virksomhet eller arealer som egner seg for barn og unges lek innenfor planområdet. Man vil for øvrig følge anbefalingene og kommunens bestemmelser
32	Forening 219 kvinner på Nordnes Kommentarer vedrørende planoppstart	- Ønsker å bevare levende kulturminner som Kjødehallen og beklager at industriminne i Bergen sentrum rives. - Mener at boliger vil bli for kostbare for barnefamilier, og ønsker heller at det bygges en typologi tilsvarende det tettbygde gamle Bergenshusmiljøet - Ønsker tilgjengelig kaifront og vannkant for alle - Støtter en (kommunens?) visjon om å se Nøstegaten/Strandlinjen på Nordnes vest under ett, og arbeide frem kulturprogrammer og kreativ næringsvirksomhet	-Delvis tatt til følge - Området ved Kjødehallen inngår i transformasjonen fra industri til nye sentrumsområder. Kjødehallen har ingen formell vernestatus, og må også sies å ha begrenset estetisk verdi, bestående av en stålkonstruksjon kledd i bølgeblikk og nyere vindusfelter. - Nye boliger bør planlegges varierte, og henvende seg til en bredt sammensatt gruppe for at det skapes et sammensatt urbant miljø. En tett/lav-struktur tilsvarende gamle trehusmiljøer ville vært vanskelig gjennomførbar m.t.p. vår tids krav til tilgjengelighet og brannsikkerhet, og trolig betydelig mer eksklusiv eller «lukseriøs» prismetrisj enn en større andel leiligheter. - Det planlegges for en tilgjengelig kaifront og vannkant for alle. -Sentrumsplanen for Bergen angir for utvikling av Nordnes vestsida at "formål i bebyggelsen skal inneha en vesentlig del næring og bolig, samtidig som den bør støtte opp under området

		<p>- Legger ved (1) Forslag til momenter for konsekvensutredning, og (2 og 3) Eksempler fra Berlin og Bristol på håndverksatelierer for kunstnere som kan leie seg inn, og kunstnerboliger/-kvarter med verksteder med bl.a. overnattingsplasser for inviterte kunstnere.</p>	<p>som et område for kultur, media og samtidskunst". Dette er funksjoner som p.t. ligger i planene for Dikkedokken, men som det planlegges for. Forslagstiller er utelukkende positive til kulturprogrammer og håper at interessenter vil melde seg.</p> <p>-Punkter for konsekvensutredning tas for seg. Det må påpekes at eksempler på kunstnerboliger og atelierer er fra svært annerledes bygningsmasse enn Kjødehallen, som er en uklimatisert stålhall med dimensjoner fra skip. Det er vanskelig å tenke seg denne omdannet til en brukbar standard for bolig, næring eller ateliervirksomhet. Planprogrammet vil gå gjennom eksisterende bygningsmasse, og bruk vil bli iht sentrumsplanen, altså også kulturformål.</p>
	Kommentarer vedrørende planprogram	<p>Ønsker at KU skal omfatte:</p> <p>-Et forslag der Kjødehallene bevares og beriker sentrum i form av ny kontakt med vannet og en lav fasade mot øst</p> <p>-Et forslag der de nye funksjonene styrker kulturaktiviteten på USF i form av kreative programmer i Kjødehallen</p> <p>-Et forslag der den historiske verfts- og sjøtilknytningen inngår i funksjonen</p> <p>-En redegjørelse for høyder, skyggevirksomheter og verdiforringelse av bakenforliggende eiendommer</p> <p>- Trafikkalternativer: tunnell fra Klostergarasjen/Nordnes øst, sjøpromenade, bildelingssystemer</p>	<p>-Delvis tatt til følge</p> <p>-Dette er en merknad som inneholder en del ideer og mange synspunkter på området som dels sammenfaller med og dels avviker fra plan for Bergen sentrum. Planarbeidet forholder seg til plan for Bergen sentrum, men tar merknadsbrevets ideer til etterretning.</p>
33	<p>Velforening: Nøstet Verftet Klosteret v/ Gisle Andersen Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	<p>Understreker at de er positive til en utbygging som gir forbedrede forhold</p> <p>Overordnet merknad 1, 2 og gjelder planprogram og konsekvensutredning, og behandles separat.</p> <p>- Høyder og utnyttelse: Bør forholde seg til KPA og ikke KDP, som angitt i oppstartsmøtereferat. Dette gjelder utnyttelse og byggehøyder og estetiske krav. Det påpekes at Byantikvaren sier at høyder må begrenses. Høyder større enn i dag vil gi barrierevirkning mot festning og friareal. Kaia bør være referanse høyde, ikke veien bak.</p> <p>-KDP Sentrum gir føringer for ønsket utvikling av området som må hensyntas: Verftsgaten 27 er medtatt i planområdet, og inngår i et verneverdig kulturmiljø. Dette bør hensyntas, slik som siktlinjer mot USF-Verftet og friområder i øst. Om så skjer, kan ny bebyggelse og åpning av sjøfronten for mer bruk føre til en forbedring av området som ivaretar Bergen og Nordnes' stigende popularitet. Gang/sykkelvei både vest og øst for ny bebyggelse ville vært positivt.</p>	<p>-Delvis tatt til følge</p> <p>- Høyder og utnyttelse: KDP angir maksimale byggehøyder som 27m over gatenivå, KPA gir maksimale høyder på 16m.. Det er formelt slik at KDP gjelder over KPA, men oppstartsmøtet har stilt spørsmål om man i dette tilfelle får en bedre tilpasning ved å følge KPA. Dette forholdet skal avklares gjennom planprosessen.</p> <p>- Siktlinjer som nevnt vil være del av formingskriteriene, og man vil prøve å lage best mulig gang- og sykkelveier, fortrinnsvis med lett trafikk og gangadkomst fra sjøsiden. Til det siste blir det kanskje en avveining i forhold til veibredde som ikke får for stor innvirkning på tilliggende bebyggelse.</p> <p>-Dimensjonering av vei er ikke avhengig av hvor stor utbyggingen er, da vei allerede er underdimensjonert for dagens ÅDT.</p>

<p>Kommentarer vedrørende planprogram</p>	<p>Understreker at de er positive tile en utbygging som gir forbedrede forhold</p> <p>- De to planprosessene Dikkedokken nord og syd bør formelt samordnes, og konsekvensutredes samlet, i tråd med forskrift om konsekvensutredning og kumulativ virkning. Fagetaten bør vurdere om mangel på samlet utredning er lovstridig.</p> <p>- KU som foreslås, er for begrenset, og foreslås utvidet til å omfatte flere temaer.</p> <p>-Reguleringsplan og planprogram må ta hensyn til KPA hva gjelder utnyttelse og høyder: De to alternativene angitt i planprogrammet er vanskelige å få tak på og for lite presist beskrevet. Forhold mellom Kommuneplanens arealdel (KPA) og Kommunedelplan for sentrum (KPD) er komplekst, men stort sett slik at KDP gjelder foran KPA. Likevel bør KPA anses som førende retningslinjer for ønsket byutvikling.</p> <p>- Planprosess og KU må ta hensyn til alle momenter i KDP Sentrum og bygging i verneverdig miljø. KDP for sentrum gir en rekke føringer for området og Nøstegaten, som er underkommunisert i planprogrammet. Verftsgaten 27 er medtatt i planområdet, og inngår i et verneverdig kulturmiljø. KDPs punkt 4.2 om «moderne arkitektur av høy kvalitet som bør utformes i samsvar med omgivelsene», siteres. En KU må vise hvilket utbyggingsalternativ som best oppfyller bestemmelsene.</p> <p><u>Spesifiserte merknader til planprogram:</u> Til pkt. 1.1.2: Det er nevnt bolig og næring, men man bør også få med mer kultur i tråd med KDP sentrum. Det ønskes medtatt en setning om forhold til eksisterende bebyggelse.</p> <p>Til pkt. 1.2.1: Planområdet bør innbefatte Berstad-området.</p> <p>Til pkt. 1.2.2: Vei er bygget etter en grundig vurdering og er godt dimensjonert for gående og syklende. Endring vil komme i konflikt med mange interesser. Alternative løsninger bør utredes.</p>	<p>-Delvis tatt til følge</p> <p>Kommunens veileder for utarbeidelse av planer beskriver de punktene som nevnes. Dermed vil ikke alle punktene i merknaden tas opp hver for seg.</p> <p>- Dette er to selvstendige planer, og over disse ligger overordnede og samlende planer for Nordnes vestsida. Planarbeidet for Dikkedokkens og Berstads eiendommer vil langt på vei gå parallelt og behandles samtidig.</p> <p>-KU gjelder kulturminner, etter pålegg fra Hordaland Fylkeskommune og kommunen i oppstartsmøtet. Andre temaer tas opp i ROS-analyse i planbeskrivelse og behandles i planarbeidet for øvrig.</p> <p>-Det er formelt slik at KDP gjelder over KPA, men oppstartsmøtet har stilt spørsmål om man i dette tilfelle får en bedre tilpasning ved å følge KPA.</p> <p>-Planen vil ta hensyn til KDP og KPAs retningslinjer, selv om de ikke siteres i planprogrammet. Bygningenes form og utstrekning vil fremgå i illustrasjoner i planprogrammet.</p> <p>Utbyggingsområdet ligger ikke innenfor plankart 2. Punkt 4.2 er beregnet på trehusmiljøet, og er ikke gyldig for området som er planlagt bebygget nå. Det er alternativ 1 som er aktuelt å planlegge for, slik det fremgår av planprogrammet. Det er dermed dette som primært vil bli testet mot alle påpekte forhold.</p> <p><u>Spesifiserte merknader til planprogram:</u> Til pkt. 1.1.2: Det vises til overordnede planer, der det står: Formål i ny bebyggelse kan inneha en vesentlig del næring og bolig, og «støtte opp om området som et område for kultur, media og samtidskunst». Dette formålet settes inn i planbeskrivelsen i tråd med velforeningens anmodning. Det samme gjelder øvrige kommentarer og sitater fra overordnede planer: Planforfatterne er kjent med og forholder seg til disse, også når de ikke siteres.</p> <p>Til pkt. 1.2.1: Det påligger kommunen å se til at planlegging skjer samordnet, selv om det er flere planer</p> <p>Til pkt. 1.2.2: Alternative veiløsninger vil bli drøftet i planprosessen</p>
---	--	---

		<p>Til pkt. 1.3 Punktet bør utvides og gjengi føringer i overordnede planer.: -Analyser for omfang og form</p> <p>Til pkt. 2.1: De fire hovedpunktene over bør inn</p> <p>Til pkt. 3.1: Begrunnelse til utredningsalternativer bør inn.</p> <p>Til pkt. 3.2.1: Det sies at det ikke er SEFRAK-registrert bebyggelse, men det er ett trehus innen planområdet som er SEFRAK-registrert (165/599). Det er også nabobygg registrert. Alle punkter som nå er nevnt for planbeskrivelsen (3.3) bør konsekvensutredes. Metodekrav er mangelfullt. Analysen bør avdekke hvilket alternativ som er best for almenheten. Marine undersøkelser bør ta for seg forurensning i havbunnen.</p> <p>Til pkt. 3.2.2: Veikapasitet i forhold til brann bør inn i ROS-analyse Det samme bør klima i forhold til bygningshøyder, og vei som mulig vindtunnell</p> <p>Velforeningen ønsker å holdes orientert</p>	<p>Til pkt. 1.3: Overordnede planer gjelder selv om de ikke siteres. Til pkt. 2.1: Se kommentar til disse punktene over. Til pkt. 3.1: Det er ett forslag som er aktuelt fra forslagsstillers side, slik det fremgår av teksten. Til pkt. 3.2.1: Det er riktig og rettes i planprogrammet. Det vernede trehusmiljøet er en grunn til at det utarbeides KU, da alle er enige om at dette er viktig. Øvrige temaer vil behandles i planarbeidsbeskrivelsen. Analysen skal drøfte konsekvenser ved foreslått utbygging og evt forskjellige muligheter knyttet til dette. Til pkt. 3.2.2: Forurensning i grunn, brann og evakuering, klima og vind vil bli tatt opp i ROS-analyse</p> <p>Mange av kommentarene gjelder forhold som drøftes i planarbeidet og som alle, også velforeningen, får anledning til å kommentere i planforslaget</p> <p>Planprosessen vil være offentlig i tråd med Bergen kommunes regler, og materialet som utvikles vil være tilgjengelig og åpent.</p>
34	Kultur Vest as Kommentarer vedrørende planoppstart	<p>-Har som mål å styrke Bergensregionens rolle innen kunst og kultur i Europa. -Kjødetomten peker seg ut som et godt alternativ for å samle verksteder, prøvelokaler og nybygg for Hordaland teater, gjerne sammen med et musikkteater, alt i kulturaksen. -Foreslått løsning er at Georgernes Verft 12s vannhop «snus» 90 grader, og at det fylles ut i sjø slik at det blir plass til verksteder og prøvelokaler samt to større teaterprogrammer.</p>	<p>-Delvis tatt til følge -Kommunen har ikke meldt interesse for oppkjøp til teater eller kultur -Fylling i sjø er ikke positivt mottatt av antikvariske myndigheter -Makeskifte med USF/Georgernes verft 12, er foreslått, uten at disse har vært interessert Forslagsstiller er ikke negativ til ideene, men de tre forholdene nevnt over må i så fall endres.</p>
35	Bergen kommune Trafikketaten Kommentarer vedrørende planoppstart	<p>-Nøstegaten Georgernes Verft er kommunal vei. Vei skal utarbeides iht Vegnormer for Bergen kommune og håndbok 017 Veg- og gateutforming. -Valg av vegklasse skal begrunnes, og trafikkregulering på offentlig vei skal følge vegtrafikkloven. -Dersom planen nødvendiggjør konstruksjoner eller spesielle driftsmessige forhold, må dette fremgå i planen. -Trafikksikkerhet må være eget punkt, med vekt på fart, gang- og sykkelveier, og universell utforming iht. Statens Vegvesens håndbok 278.</p>	<p>-Tatt til følge. Kommentarene vil bli innarbeidet i planen.</p>

		<p>-Avkjørsler skal være færrest mulig og formes iht. Svvs håndbøker 017 og 263.</p> <p>-Parkering skal ligge på privat grunn, skal gjerne samles og må være fysisk adskilt fra vei.</p> <p>-Veilys må være i rekkefølgekrav.</p> <p>-Skjæringer og fyllinger skal være i plankartet, og veiprofiler dokumenteres.</p> <p>-Detaljert teknisk veiplan for ny eller endret kommunal vei skal sendes Trafikketaten før IG sendes, utformet i tråd med Svvs håndbok 139.</p>	
36	<p>USF Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	<p>-Vil påpeke at utbygging ikke må komme i konflikt med USFs program, blant dem mer enn 180 konserter per år.</p> <p>-Bergen kommune har et ansvar for institusjonene langs kulturaksen. Bygging av boliger på Kjødetomten svekker potensialet for å bruke denne til kultur. USF krever at tomten reguleres til kulturformål.</p> <p>-En byggehøyde på 27m over vei bryter med omkringliggende bygg og stenger mot sjø.</p> <p>-USF minner om at de sammen med tidligere styreleder i Dikkedokken as, Rolf Kjøde, over år har drøftet kulturformål og har en intensjonsavtale om kulturbygg på dagens parkeringsplass.</p>	<p>-Delvis tatt til følge</p> <p>-Prosjektet legger opp til en stor andel boliger. Planen vil forsøke å løse en mulig interessekonflikt ved å legge et «bufferprogram» mot USF. Vi satser på et fortsatt godt samarbeid rundt dette.</p> <p>-Man legger til grunn overordnede føringer i sentrumsplanen: Bolig, næring og innslag av kultur.</p> <p>-Som pkt. 2 og 3 over.</p> <p>- Planforfattere er ikke kjent med en slik gjeldende intensjonsavtale. Inspill om kulturformål på dagensparkeringsplass medtas</p>
	<p>Kommentarer vedrørende planprogram</p>	<p>-Planprogrammet §1.2 er noe unyansert.</p> <p>-Berstadtomten bør utvikles sammen med Kjødetomten.</p> <p>-Man bør ha en samordnet plan for strekket TV2-USF.</p> <p>-Byggehøyde på 27m er for høyt</p> <p>-Konsekvensutredning bør omfatte trafikale forhold, og vei må kunne ta vogntog til USF på 19,5m samt stor tilstrømming til festivaler, på f eks 2500 mennesker og drosjetrafikk til dette.</p>	<p>Delvis tatt til følge</p> <p>-Kultur blir også del av punkt 1.2</p> <p>-Samordnet planlegging er kommentert over, det vil være gjensidig informasjon</p> <p>-Høyder vil drøftes i planprosessen, innspill tas til etterretning</p> <p>-Veiarealet vil ikke bli innskrenket, dersom bredder i dag fungerer greit vil ikke dette bli vanskeligere i fremtiden</p>
37	<p>Bergen kommune Grønn etat Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	<p>-Planområdet er opparbeidet med bygg og trafikkstrukturer og berører neppe grønnstrukturer.</p> <p>-Det bør legges til rette for allmenn ferdsel i strandsonen. En ferdselsåre langs sjøen bør derfor vurderes.</p>	<p>-Tatt til følge.</p> <p>Det er planlagt gang-/sykkelvei langs sjøen og offentlige friområder.</p>
38	<p>BIR (avfall) Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	<p>-BIR fastsetter krav til avfallshåndtering i planarbeidet og det bør inngå tidligst mulig i byggesaken.</p> <p>-Planområdet ligger innenfor Bossett blå sone, og det er krav om tilkobling for bolig og tilrettelegging for tilkobling for næring. Dette bør komme med i reguleringsbestemmelsene.</p>	<p>-Tatt til følge.</p> <p>Kommentarene vil bli innarbeidet i planen.</p>
39	<p>Bergen kommune Vann og avløpsetaten Kommentarer vedrørende planoppstart</p>	<p>-Vann kommer fra Svartediket vannbehandlingsanlegg. Avløp føres til Hølen renseanlegg.</p> <p>-Det angis diameter på rør og beliggenhet for kummer og hydranter i området</p> <p>-VA-rammeplan skal utarbeides parallelt med planarbeidet, som del av reguleringsplanen, og skal inneholde:</p>	<p>-Tatt til følge.</p> <p>Kommentarene vil bli innarbeidet i planen.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> -eksisterende og planlagte VA-systemer -Nedbør, avrenning, overvannsystem og flomsoneer -vurdering av forurensning, resipient og vannkvalitet av overvann -vurdering av vannveier -lokalisering av teknisk VA-anlegg -dimensjoneringsgrunnlag og dimensjoner -beregning av overvann før og etter utbygging -ledningsstrek for offentlig drift <p>-Reguleringsbestemmelsene skal medta at VA-plan skal legges til grunn for videre prosjektering. Plan skal sendes Vann- og avløpsetaten for uttalelse, og være komplett til 1. gangs behandling.</p> <p>- Det ligger ledninger på 165/555 som må ivaretas. Minimumsavstand mellom offentlig ledning og fundament er 2m</p> <ul style="list-style-type: none"> -Nybygg får tilknytningsrett til offentlig nett -Overvann skal håndteres lokalt, se «Retningslinjer for overvannshåndtering i Bergen kommune» -Fett- og oljeinnholdig vann må ha utskillere -Rettighet over annen matts grunn må dokumenteres før tilknytningstrett kan gis. 	
40	Byantikvaren Kommentarer vedrørende planoppstart	<ul style="list-style-type: none"> -Kvalitetssikrer gjerne materialet før offentlig høring -Er ikke negativ til planens formål -Høyder og volumer og deres forhold til omkringliggende miljø er vesentlig -Dikkekodden og verftsbygningen i øst må bevares -Byantikvaren ser sjølinjen som en del av historien og vil motsette seg utfyllinger -Det må lages tilfredsstillende dokumentasjon med kart og foto som egen rapport, der følger av utbyggingen synliggjøres. 	-Delvis tatt til følge. Det lages en KU som vil ta for seg nevnte forhold. Forslagsstillerens anbefaling vil være avhengig av konklusjoner fra denne rapporten. Vi ser frem til et videre samarbeid.
41	Fylkes mannen i Hordaland Kommentarer vedrørende planoppstart	<ul style="list-style-type: none"> -Legger til grunn at plane ikke er i strid med nasjonale føringer for arealpolitikken. -Arealbruk må vurderes i forhold til naturmangfoldet i.h.t. Naturmangfoldsloven §§7-12 -ROS-analyse må bruke akseptkriterier i tråd med TEK 10. -Peker på skjerpert nasjonalt strandsonesvern og tilrettelegging for bedre tilkomst for allmenheten og opphold ved sjøen. 	-Tatt til følge. -Kommentarene anses som viktig for planarbeidet og vil bli innarbeidet.
42	Hordaland fylkeskommune Kommentarer vedrørende planoppstart	<ul style="list-style-type: none"> -Anser planprogram-utkast for å være oversiktlig og dekkende -Anmoder om samarbeid med kulturminnemyndighetene (Hordaland fylkeskommune)for å avdekke og løse mulige konflikter -Viktige temaer er kulturminner, areal og transport, arkitektur og estetikk, barn og unge og senterutvikling. 	-Tatt til følge. Kommentarene innarbeides.

Kommentarer vedrørende planprogram	-Anser planprogram-utkast for å være oversiktlig og dekkende - Anmoder om samarbeid med kulturminnemyndighetene (Hordaland fylkeskommune) for å avdekke og løse mulige konflikter.	-Tatt til følge. Det vil bli en fortsatt prosess med fylkeskommunen.
------------------------------------	---	--

